

**ENERGIKONTOR
SYD**

Vindkraft i Blekinge – drift, utmaningar och framtid

Intervjuer med vindkraftsägare 2025

Dokumentinformation

Titel:	Vindkraft i Blekinge: drift, utmaningar och framtid
Författare:	Matilda Gradin
Kvalitetsgranskat av:	Pierre Ståhl
Utgivare:	Energikontor Syd
Med stöd från:	Energimyndigheten
Utgivet år:	2025

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	4
2. Syfte och metod	4
3. Blekinges vindkraftverk	5
3.1. Fakta om verken	5
4. Åldersstruktur	7
5. Sammanställning av intervjuer	8
5.1. Teknisk funktion och drift	8
5.2. Relation till grannar och lokal acceptans	8
5.3. Framtidsplaner och livslängd	8
5.4. Generationsväxling/repowering	9
5.5. Hybridlösningar och energilagring	9
5.6. Orsaker till brist på utbyggnad	10
6. Slutsats och diskussion	11

1. Sammanfattning

I Blekinge finns idag 54 vindkraftverk fördelade över fyra av länets fem kommuner. Den sammanlagda installerade effekten i Blekinges vindkraft är drygt 80 MW och 2024 producerade den 150 GWh, vilket är cirka 7 % av den konsumerade elen i Blekinge på runt 2 TWh.

Sölvesborg har flest vindkraftsverk med 22, följt av Karlskrona med 17, Ronneby med 9 och Karlshamn med 3, medan Olofström helt saknar verk.

Vindkraften i Blekinge kännetecknas av att anläggningarna generellt har varit i drift under lång tid och har en stabil produktion. Många av verken är i gott tekniskt skick och levererar enligt eller nära sina produktionsmål. Flera aktörer bedömer att deras anläggningar kommer att kunna fortsätta vara i drift i ytterligare minst 10–20 år.

Det finns osäkerheter kring den långsiktiga produktionen av vindkraftsel i regionen. De främsta utmaningarna för uppgradering eller nyetablering av vindkraft som identifierats av aktörerna är:

- **Tillståndsprocesser:** Dessa beskrivs ofta som långa, komplicerade och oförutsägbara. Det gäller både för nyetableringar och för ombyggnation eller uppgradering av befintliga verk (så kallad repowering eller generationsväxling).
- **Elmarknadens volatilitet:** Elpriserna varierar kraftigt och under vissa perioder har aktörerna tvingats hantera låga, ibland till och med negativa, elpriser, vilket påverkar lönsamheten.
- **Försvarsmaktens restriktioner:** Flera områden i Blekinge påverkas av militära intressen, vilket begränsar möjligheten att bygga nya, högre verk eller expandera befintliga parker.
- **Begränsad elnätskapacitet:** I vissa delar av länet är elnätet inte tillräckligt utbyggt för att hantera ökad elproduktion från nya eller större verk, vilket bromsar investeringar och utveckling.

2. Syfte och metod

Syftet med denna rapport är att kartlägga nuläget för vindkraften i Blekinge län samt att undersöka hur vindkraftsägarna i Blekinge ser på framtiden. Rapporten ska bidra med underlag till Genomförandeprojekt Blekinge, som är en del av Blekinge Kraftkommissions arbete. Fokus ligger både på de enskilda aktörernas planer för sina anläggningar och på deras syn på vindkraftens framtida roll i länets energiförsörjning.

Intervjuer har genomförts med representanter från åtta av de omkring tolv aktörerna som äger vindkraftverk i Blekinge. Intervjuerna har genomförts under sommaren 2025 och har fokuserat på frågor rörande vindkraftverkens drift, framtidsplaner, upplevda möjligheter och hinder för vidare utbyggnad samt deras syn på hinder och möjligheter för vindkraften i regionen. Det insamlade materialet har sammanställts tematiskt.

3. Blekinges vindkraftverk

3.1. Fakta om verken

Ljusgröna fält i tabellen markerar verk som har ingått i intervjustudien.

Sölvesborg

	Antal verk	Uppfört år	Totalhöjd (m)	Navhöjd (m)	Rotor-diameter (m)	Maxeffekt per verk (MW)	Beräknad årsproduktion per verk (GWh)
Lörby	3	2003	87	65	44	0,6	0,27
Hörby	6	2007	89	65	48	0,8	1,5
Lörby-Ysane	4	2010	100	73	53	0,8	1,75
Lörby-Ysane	3	2011	139	98	82	2	5
Mjällby Ellen	1	2012	139	98	82	2	5,9
Sölve	2	2012	139	98	82	2	4,95
Björkevik	1	2012	44	36	16	0,43	0,13
Lönneborg	2	2014	150	105	90	2	5

Karlskrona

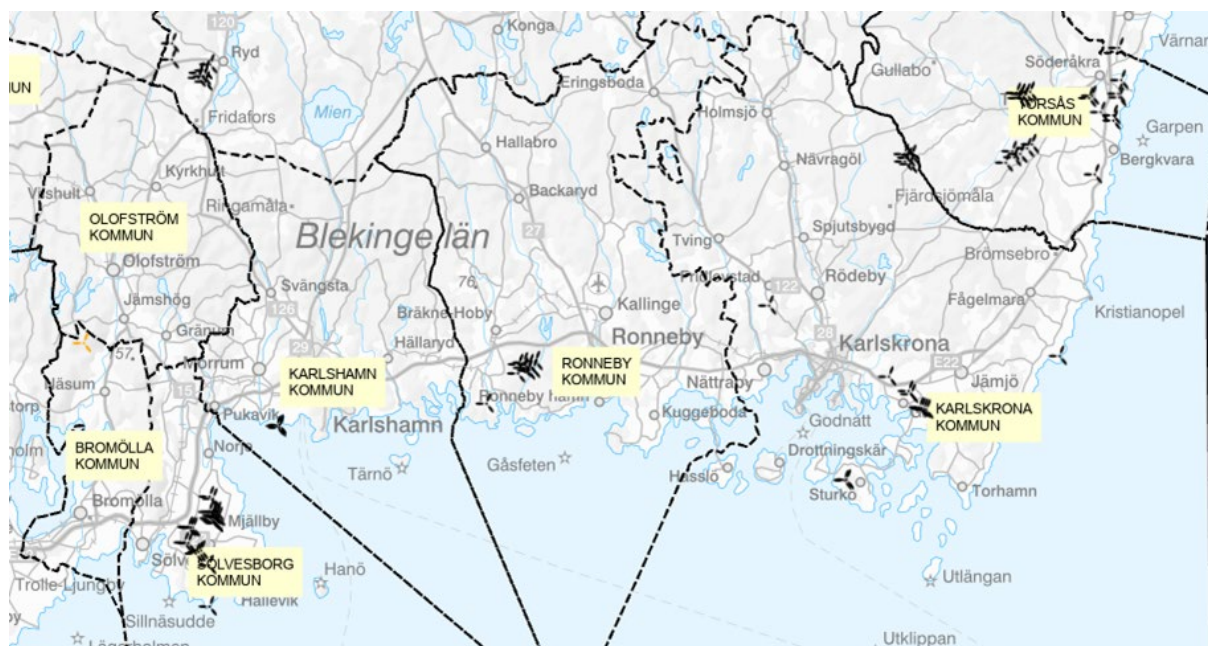
	Antal verk	Uppfört år	Totalhöjd (m)	Navhöjd (m)	Rotor-diameter (m)	Maxeffekt per verk (MW)	Beräknad årsproduktion per verk (GWh)
Hermansmåla (ej i drift)	1	1996					
Freja Olsäng	1	2000	68	46	44	0,6	1,2
Sturkö	2	2008	89	65	48	0,8	1,8
Harstorp	1	2009	100	73	53	0,8	1,98
Brunsmo	5	2010	150	100	100	2,5	4,9
Säby	4	2010	89	65	48	0,8	1,7
Ramdala	2	2010	139	98	82	2	5,7
Öljersjö	1	2018	144	98	82	2,35	6,6

Ronneby

	Antal verk	Uppfört år	Totalhöjd (m)	Navhöjd (m)	Rotor-diameter (m)	Maxeffekt (MW)	Beräknad årsproduktion (GWh)
Hakarp	8	2012	150	105	90	2	5
Väbynäs	1	2013	150	100	100	2,2	7

Karlshamn

	Antal verk	Uppfört år	Totalhöjd (m)	Navhöjd (m)	Rotor-diameter (m)	Maxeffekt (MW)	Beräknad årsproduktion (GWh)
Gunnön	3	2000	79	55	47	0,66	1,6

Blekinges vindkraftverk, källa: Vindbrukskollen

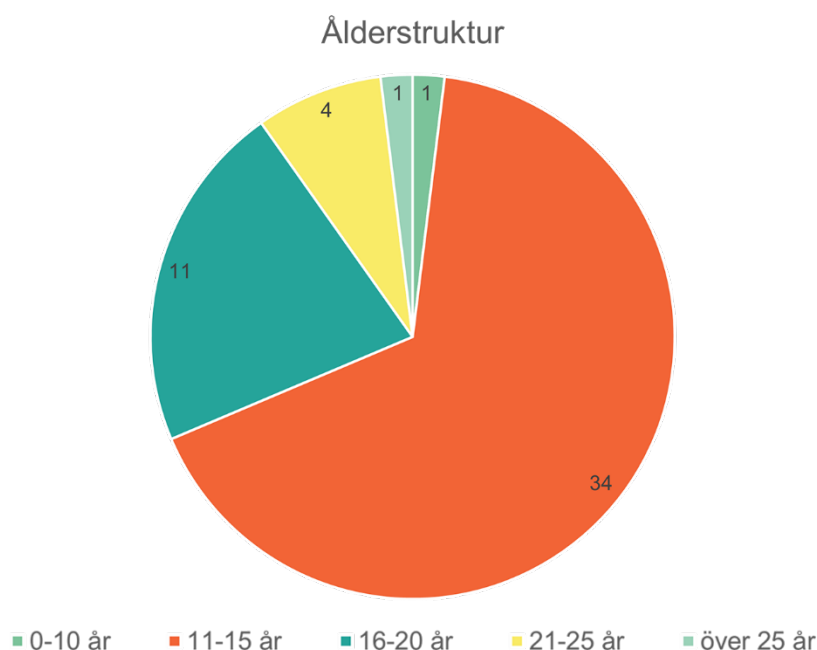
4. Åldersstruktur

Vindkraftsparken i Blekinge består i huvudsak av äldre verk, vilket innebär ett behov av kommande modernisering för att upprätthålla eller öka dagens energiproduktion. Av länets vindkraftverk är 10 % över 20 år gamla. Drygt 30 % av verken har varit i drift i mer än 15 år, och så gott som samtliga – 98 % – har varit i drift i minst 10 år. Endast ett verk i Blekinge är yngre än ett decennium.

Det nyaste vindkraftverket i länet är beläget i Ölgersjö i Karlskrona kommun och togs i drift år 2018. Sedan dess har inga nya verk tillkommit i Blekinge, trots att utbyggnaden i Sverige i övrigt har varit mycket stor. Detta tyder på att de hinder som finns regionalt påverkar utbyggnaden. De utmaningar som vindkraftsbranschen möter i regionen är bland annat tillståndsprocesser, elnätsbegränsningar och inskränkningar från Försvarsmakten samt en osäker ekonomisk kalkyl.

Den höga andelen äldre verk innebär att många av dem närmar sig – eller redan har passerat – halva sin tekniska livslängd. Samtidigt uppger flera av vindkraftsägarna att verken är i gott skick och kan fortsätta producera el i ytterligare 10 till 20 år, under förutsättning att underhåll och eventuella uppgraderingar genomförs i tid.

Åldersfördelningen hos Blekinges vindkraftverk visar på stor potential för repowering – att äldre verk ersätts med färre men effektivare och högre verk med bättre prestanda. Det skulle kunna öka den totala elproduktionen i länet utan att nödvändigtvis kräva fler etableringsytor.

5. Sammanställning av intervjuer

Vindkraften i Blekinge ägs av kommunala energibolag, kooperativ, privatpersoner, större energibolag och internationella investeringsbolag. I de fall där de ägs internationellt har en lokal förvaltare intervjuats.

5.1. Teknisk funktion och drift

Vindkraftverken i Blekinge har enligt intervjuade verksägare överlag en god teknisk funktion och hög driftsäkerhet. De flesta anläggningar producerar el enligt förväntningar och driftstörningar är relativt ovanliga. Några använder serviceavtal för regelbundet underhåll.

Även de äldre verken fortsätter att fungera tekniskt, men vissa av dem har ändå tidvis varit ur drift.

Någon nämner att obalansavgifter, som drabbar producenter som avviker från sina prognosticerade leveranser till elnätet, är ett problem, även om problemet är mindre i elprisområde 4 än norrut.

5.2. Relation till grannar och lokal acceptans

Relationen till grannar och den lokala acceptansen för vindkraft i Blekinge beskrivs generellt som god. Enligt intervjuerna rapporteras inga klagomål från närboende. Eventuella tidiga invändningar har försvunnit när verken väl har varit i drift. På vissa platser får närboende ekonomisk ersättning, och i något fall har ersättningen tidigare utgått men sedan upphört vid ägarbyte.

Vid samtal med miljöinspektör framkom att några av verken saknar moderna villkor kring styrning för att minska risken för migrerande fladdermöss (så kallat Bat Mode). Vid framtida omprövning bör moderna miljövillkor därför skrivas in i enlighet med rekommendationer från till exempel Vindval. Ett enskilda verk har problem med en placering nära skyddad natur/arter och kan få svårt att få tillstånd om man vill byta ut det mot ett större (tillståndspliktigt) verk i framtiden enligt inspektören.

5.3. Framtidsplaner och livslängd

De flesta vindkraftverk i Blekinge bedöms av intervjupersonerna kunna vara i drift i minst 10–15 år till, beroende på löpande underhåll och teknisk status. Ägarna planerar generellt att behålla de befintliga verken så länge det är ekonomiskt och tekniskt möjligt och underhållet anpassas för att maximera livslängden. Någon aktör påpekar att platsen skulle kunna utnyttjas mer effektivt med modernare och högre verk med högre effekt.

Framtiden upplevs som osäker av flera aktörer, framför allt på grund av svåröversäglbara elpriser och brist på långsiktiga spelregler. Nätavgifter lyfts som en betungande kostnad. Flera verksägare överväger också att tillfälligt stänga ner sina verk vid minuspriser, då produktionen inte är ekonomiskt försvarbar.

De intervjuade uppger att de inte vet om de kommer att ersätta vindkraftverken när de tjänat ut. Beslutet kommer att fattas utifrån hur marknadsläget ser ut när de nuvarande verken når slutet av sin livslängd.

5.4. Generationsväxling/repowering

Intervjuerna visar att länets vindkraftsanläggningar inte står inför någon omedelbar generationsväxling. Flera svarar nej, eller inte än, och de har för avsikt att driva sina nuvarande verk vidare tills de når slutet av sin tekniska eller ekonomiska livslängd. De anser att de befintliga verken fortfarande fungerar och att ett byte i nuläget inte är motiverat ur ett kostnadsperspektiv.

Någon vill gärna bygga större verk, men ser svårigheter både med tillstånd och ekonomi. Flera intervjupersoner lyfter svårigheter kring förutsättningarna för repowering. Ett hinder är lokaliseringen av verken. Många av anläggningarna är utspridda, byggda vid olika tidpunkter och ägs av olika aktörer, vilket försvårar samordnade uppgraderingar. En annan utmaning är tillståndsprocessen vid uppgraderingar. Därutöver lyfts Försvarmaktens restriktioner för högre verk samt osäkerhet kring om det finns tillräcklig nätkapacitet för att ansluta ökad elproduktion till rimliga kostnader.

Ytterligare en utmaning som nämns gäller tillgången till mellanstora vindkraftverk. Någon aktör vill gärna uppgradera till mer effektiva verk, men kan inte välja de nya större modellerna på grund av Försvarmaktens restriktioner. Samtidigt menar respondenten att utbudet av verk på omkring 150 meter är begränsat, eftersom turbintillverkarna numera främst producerar högre modeller.

5.5. Hybridlösningar och energilagring

Bland de intervjuade aktörerna finns ett visst, men begränsat, intresse för hybridlösningar – det vill säga att kombinera vindkraft med exempelvis solceller och/eller batterilagring för att öka flexibiliteten i produktionen och minska påverkan av exempelvis negativa elpriser, vilket flera aktörer uppger är ett problem.

Någon har försökt få till solelsproduktion på samma elanslutning som vindkraften, men inte lyckats på grund av att de inte hittade lämplig mark för anläggningen. Någon menar att solen är som effektivast när priserna är som lägst och att det därför inte lönar sig att investera i det.

Några aktörer har tittat på möjligheten att antingen reglera och bromsa produktionen vid minuspriser eller installera batterilösningar för att kunna styra produktionen vid tillfällen med låga eller negativa elpriser. En vindkraftsägare anser att batterier visserligen kan vara lönsamma, men att de inte är miljömässigt hållbara. En aktör uttrycker det som att "det är en bra investering men dyrt, och föreningen har inte de ekonomiska musklerna för det."

I vissa fall är det upp till externa ägare/större bolag att fatta beslut om investeringar i hybridlösningar.

Intervjusvaren visar att det finns intresse för hybridlösningar och energilagring, men att det ännu inte pågår några konkreta projekt, även om vissa aktörer har inlett utredningar. De är också medvetna om behovet av ökad flexibilitet.

5.6. Orsaker till brist på utbyggnad

Det har inte byggts någon ny vindkraft i Blekinge sedan 2018. På frågan vad de intervjuade ser som orsaken till detta uppgav de:

- **Prisbilden.** Den ekonomiska osäkerheten med svängande elpriser och nya avgifter kopplade till elnät och elhandel påverkar vindkraftens lönsamhet. Detta gör det svårt för aktörer att fatta långsiktiga investeringsbeslut. Även om förutsättningarna i elområde 4 är bättre än på andra håll, är marknaden oförutsägbar med perioder av låga och till och med negativa elpriser. Dessa svängningar, tillsammans med högre avgifter för att mata in el på nätet, har ökat kostnaderna och försvårat ekonomin i vindkraftsprojekt.
- **Nättillgång.** Elnätskapaciteten i regionen är begränsad och det kan vara kostsamt och tidskrävande att få tillstånd att koppla in ny producerad energi. Det finns en förhoppning om att planerade satsningar och utbyggnader från nätägaren E.ON ska förbättra situationen, men fram till dess att de genomförs kvarstår osäkerheten.
- **Tillståndsprocessen.** Tillståndsprocessen upplevs som svår och osäker. Den kommunala tillstyrkan (det kommunala vetot) har under senare år ofta inneburit att planerade vindkraftsprojekt inte har fått stöd.
- **Försvarsmakten.** Flera projekt, både nya vindkraftsparker och repowering av befintliga verk, har stoppats med hänvisning till militära intressen. Försvarsmaktens närvaro i Blekinge bidrar till den komplexa tillståndsprocessen.
- **Långsiktighet i regelverk och prisnivåer.** Den osäkra regelmiljön och den instabila elprissättningen gör det svårt att göra de stora och långsiktiga investeringarna som vindkraftsutbyggnaden kräver. Det behövs långsiktighet kring avgifter och regelverk i alla fall 10 – 15 år framåt för att göra den typen av investeringar.

6. Slutsats och diskussion

Vindkraften i Blekinge har idag drygt 80 MW installerad effekt och en produktion som täcker cirka 7 % av länets elförbrukning. Majoriteten av vindkraftverken är äldre men i gott skick, vilket visar på en potential att fortsätta leverera el under flera år framöver. Samtidigt står vindkraftsutbyggnaden i länet inför utmaningar som bromsar både nyetableringar och uppgraderingar av befintliga anläggningar.

För en fortsatt utveckling av vindkraften i Blekinge är det viktigt att möjligheten att få tillstånd ökar. I dagsläget stoppas många projekt av antingen Försvarsmakten eller kommunala beslut. Det behövs också långsiktiga finansiella och regelmässiga förutsättningar så att de som vill satsa på vindkraft kan räkna hem sina investeringar.

Samtidigt begränsas möjligheterna av bristande kapacitet i elnätet, vilket gör det svårt att koppla in ytterligare produktion på vissa platser.

Trots utmaningarna finns en vilja bland aktörer att fortsätta satsa på vindkraft i Blekinge om förutsättningarna blir mer långsiktiga. Repowering skulle kunna öka elproduktionen betydligt genom färre och effektivare verk, utan att ny mark behöver tas i anspråk. I dagsläget är dock de flesta intervjuade verksägarna nöjda med de verk de har eller anser att det är för svårt att få tillstånd för en uppgradering.

Hybridlösningar och energilagring har potential att öka flexibilitet och ekonomisk stabilitet, men det finns en ekonomisk osäkerhet kring de satsningarna.

För att vindkraften i Blekinge ska kunna utvecklas och bidra mer till länets energiförsörjning behövs enligt resultatet av intervjuerna förenklade tillståndprocesser, säkerställd elnätskapacitet och tydliga och långsiktiga spelregler på elmarknaden.

